

treban „Gospodarski poučnik“ mi smo prvi ko nezavisno glasilo za političke poljoprivredne interese našeg naroda stupili na poprište. Izneli smo mnogo toga, što nam je prije i sam g. knez Borelli spočitavao, a danas evo javno priznaje i to u istom vijecu, gdje seje zastupnici one vlasti, koju smo javno žigosali i narodno zastupstvo na to upozorivali, ali na žalost bezuspješno.

Neka! Bolje da je ovako. Mi smo zadovoljni, ali naše zadovoljstvo biti će podupuno tek onda, kad knez Borelli poradi i u djelo provede ono, što ćemo navesti.

Mi smo ko u početku, tako i još danas, pak i vazda proti tome, da poljodjelska škola onakova, kakova je danas, bude u Splitu. Radje smo za koje drugo mjesto, pak i za Biograd. Nu pošto je škola tu i pošto naša „mačeha“ neće „pastorčadi“, mi da radi ništa za dobro svoje bi želili, da vel. g. knez Borelli uloži odvažno i junački svoj upliv, kako bi prestale one nepodopštine što se događaju kod zavoda, kome bi bolje pristao naziv popravljišta u Splitu.

Ova poljodjelska škola je bez ravnatelja, bez nadstojnika, bez učitelja.

U nacrtu osnovne g. Zotta bilo je navedeno sve ono što je potrebno, da se bar uzdrži nutarnja šteta, a danas sve se je izmijenilo tako, da ta kuća izgleda zaklomišteno zapuštenika.

A zašto sve to?

Upravitelj nema pojma o uzgoju, a k tome ne pozna jezika. On nema discipline i djeca mu nameću svoju volju. Daje pravo onome, tko ima krivo, a svoje puta plazi pred djecom. Kakov je ovaj ravnatelj? Što je vriedan? Naš narod kaže: „S glave raba smirdi“, s tog razloga glavu valja promieniti, a tako i nutarnji zrak pročištit.

Kad nam padne na pamet, da jedan dečko od 12—14 godina može da zavine mozgom svom upravitelju i da ovaj mora mu pitat oprost, nas obuzme rumenilo.

S ovog razloga velimo: postaviti za glavu zavoda čovjeka stručno i didaktično izobrazena ili bar urediti školu kako je u nacrtu osnovne g. Zotta.

Ima podpuno pravo g. Borelli, kad se tuži na davanje podpora ovoj školi, jer to je Bogu plakati, da siromašna naša zemlja mora da troši i za podpore, koje baca u taman.

Žalostno je, da ni g. Zotti nezna više što se na gospodarskom polju zbiva u zemlji. Jadna Dalmacija! Do jučer bečke novine raznosile su oglase na sve četiri strane svijeta, da je za ovu zemlju određeno na stotine milijuna kao naknada za njene patnje i njenu zapuštenost, a vladin čovjek, prvi nadzornik za poljodjelstvo, što ga je bečka vlada poslala da Dalmaciju unapredi, da je podigne, svečano izjavljuju, da on nezna ništa vrhu onoga što se poučava, i kako se rukovodi škola poljodjelska u Splitu.

Pravo ima g. Borelli kad veli: „Željeli bi bilo, da jednom svrši ovaj kaos“, kojoj želji i mi se od srca pridružujemo.

(Nastavit će se).

Demokratski zastupnik u zatvoru.

Muč, 8. prosinca 1908.

Otrag vremena bio je, i ako nepodpuno, opisan u „Pravoj Pučkoj Slobodi“ naš glasoviti mješčanin, Smodlakov pouzdanik u ovoj krajini i nesudjeni demokratski zastupnik, Jakov Purišić-Jelinić. Onda mu se predbacilo samo da je škopiguda; nu to u zadnju ne bi bila sramota, jer i to je pošten zanat, i ako nije pristojan za jednog zastupnika. On još ima i drugi

zanat i to baš dugih prstiju. Nazad 15 do 20 godina uloviše ga oružnici da pila tudji dub, pa ti ga sputaše i zametnuše pilom i sjekrom i s njim preko Klisa u Split u tamiću. — Mi smo sve to znali, a još bolje znao je to Smodlaka i demokrate, pa kad su ga oni kandidirali, mi smo mučili, neka zapriečimo, da onakovi poštenjakovići sa Smodlakom u saboru rade za korist maloga puka i viču proti lopovima i koritašima. Ali se naše želje ne izpunise, jer narod znade što je obraz i poštenje, te i mnogi Smodlakovci ne htjedoše glasovati za Purišića. Ovo je ključ tumačenju za što prošlih saborskih izbora propade Smodlakov ljubimac. Mnogi stari demokrate stidili se glasovati za Purišića, a novih nije dobio ni ciglog osim Ljube plemića Kambija i njegovih prirepana.

Ljut Purišić i njegovi saveznici, što je izgubio izbore, stao mutiti i zapredati, osobito proti ovoj občini, jer mu rastu zazubice za občinski „jaslama“. Počeo on sa svojim „tajnikom“ Bergamom obličati seljake, buniti i rovirati proti občini, ne bi li se razuplasta i postala sladkim zalagajem gladnim vukovima. Vidila četa da joj sva uckanja ne vriede, da joj laži ne pomažu, da joj se svi utoci odbijaju, lati se zadnjeg, najstrašnijeg sredstva. Na dan kraljeva jubileja, dne 2. o. mj., bila postavljena na obć. domu liepa mramorna ploča u čast kraljevu. Tim je občina i cijelo pučanstvo posvjedočilo svoju ljubav i odanost prema vladaru. Kad nu jada! U nedjelju, dne 6. o. mj., ploča osvanula oblačena izmetinama. Može svaki pojmiti srebnu i žalost obć. načelnika i svih Mućana. Odmah oružnici počeli iztraživati, ali tko da nadje krivca? Obć glas naroda — a glas puka je glas božji — bio je: to zlodjeljo počinio je protivnik občine! I zbilja, poslije dugog ispitivanja bio je najprije upašen bivši nesretni tajnik Bergamo, a pred večer bi doveden iz Smodlakove blagajne u Gornjem Muću Jakov Purišić Jelinić. U večer kasno bio je Bergamo pušten, a Purišić preko noći vezan oduveden u Split u tamiću.

Javljamo sami čin i ne ćemo dalje, jer je stvar u rukama sudca iztražitelja. Ovo iznosimo, neka vidi javnost i vlast kakovim se sredstvima služe demokrate proti našoj občini. Oni su ovako računali: ne će se doznati tko je počinio zlodjeljo, a onda će občina biti odgovorna i vlast joj mora razupustiti, pa u drugim izborima eto Smodlakovaca na obćini! Ali poslovića kaže: čovjek snuje, a Bog odlučuje. Bog je dopustio, da su se krivci otkrili, pa će oni pasti u još dublju jamu, nego li su je bili nama izkopali. Bog nam je bio i biti će branitelj i osvjetnik! Javit ćemo Vam ako što još doznadem.

Mučani.

Političke vesti.

Izbori podpredsjednika za carevinsko vieće. Izabrana su 4 podpredsjednika za carevinsko vieće i to: njemački nacionalac Dr. Steinvender, socijal. demokrate Permezdorfer, Slovenac Pogačnik i česki agrarac Zavorski. Talijanski kandidat Dr. Conci dobio je samo 108 glasova. Slovenac Pogačnik izjavio je, da prima izbor, ali da se u predsjedium smatra kao zastupnik „Narodne sveze“.

Pregovori za ustrojstvo parlamentarne vlade, koje vodi ministar predsjednik Bienerth čini se, da će ostati bez uspjeha. Dogodjaji u Češkoj ne dopuštaju, da bi došlo do mira. Niemci odbijaju i svaku pomisao na sporazumak, a na Čehe djeluje otporno upletanje Niemca iz „Reicha“ u unutrašnje poslove u Češkoj. S toga se drži, da će činovička vlada

još dugo ostati na svom mjestu. Pod takovim uvjetima ne može se također ni misliti na sastanak češkoga sabora.

Napetost izmedju Srbije i Bugarske. U Soliju su ogorčeni na Srbiju, jer srbske pogranične oblasti odbijaju bugarske putnice s pečatom „Kraljevina Bugarska“. Usled toga došlo je već do ozbiljnih rekriminacija i diplomatskog posredovanja u Beogradu.

Srbija i Bugarska. Neki su listovi proćili, da je izmedju Srbije i Bugarske došlo do konflikta radi novih bugarskih putnica, na kojima je umjesto rieč „kneževina“ umetnuto „bugarsko carstvo“. Da ta viest ne odgovara istini, najbolji je dokaz taj, što je izmedju Srbije i Bugarske već od 1. siečnja 1904. obavlja osobni promet bez putnih listova. Konflikt radi te stvari nastao je izmedju Turske i Bugarske.

Objava rata? „Pokret“ javlja izvjestitelj sa Cetinja: Nekoji Crnogorci kažu, kako doznajemo, da se Crnogora kani posve spremiti do pravoslavnog Božića i da je knjaz odlučio naviesti oficijelno rat za 7. siečnja, odmah poslije Božića.

Medjunarodna konferencija. Rad za medjunarodnu konferenciju slabo napreduje. Sve su se vlasti za nju izjavile, jedino Austro-Ugarska oteže, a uz nju pristaje Njemačka. Ruska je vlada preuzela zadaću, da sklone monarkiju na konferenciju, pa je u to ime izmijenjeno više nota. Jučer po podne predaje austro-ugarski zastupnik u Petrogradu odgovor na zadnju rusku notu. Za sadržaj toga odgovora još se ne zna.

Pokrajinske vesti.

Revizija občine Makarske. Primili smo jučer iz Makarske sljedeći brzjovaj: „Sinoc imoznaptna ovojica priredjena načelniku Klaricu. Silnim mnoštvoim i poklicima dopraćen do stana. Ovim je gradjanstvo najbolje osudilo mnogobrojne podle denuncije šarene družbe proti njemu. Makarski pravaši“.

Državno željezničko vieće u Beću imalo je na 7. o. mj. svoju redovitu sjednicu, u kojoj se razpravljalo o sljedećim predložima člana vit. Vukovića: 1. da se odstrane neprilike, koje vladaju na željezničkoj stanici u Metkovićima, gdje nema dovoljnih magazina za sahranjivanje trgovine i stovarišta za ugaj, drvlje i rudu. — U tom pogledu zaključeno je, da ministarstvo odašalje komisiju, koja će razviditi stanje stvari i do potrebe preinačiti ugovor sklopljen sa bosanskom upravom glede željezničkog prometa u južnoj Dalmaciji; 2. da se u selima Popovići i Gabrilji, občine Catatske, otvori željeznička uprava tvrdi, da zapitane postaje nisu potrebne i da na njima ne bi bilo promela; 3. da se na prugama Split-Sinj i Split-Knin poveća broj vagona za prenos osoba i espapa. Odaslanci ministarstva izjavise, da je u zadnje vrijeme već povećan broj vagona i da će se tekom dojuće godine još više povećati.

Dotjeenje kreme uz obaljenu cieniu. Molbenice za nabavu siena, slame i mekinja uz obaljenu cieniu, koje su prikazane Namjestništvu do roka ustanovljena oglasom 26. kolovoza, bile su uzete u obzir, te su molitelji već i primili udjeljenu im količinu kreme. Tim su, za ovu godinu, posve iscrpljena sredstva kojim je Namjestništvo razpolagalo da doskoči oskućici kreme. Ovako javlja vladina „Smotra“.

Uredjenje Čikole. Iz Drniša javljaju, da je započelo državno uredjenje Čikole. Zaposleno je sada 250 ljudi. Ovim uredjenjem bit će presušeno Petrovo polje, a to će biti prava blagodat ondješnjem puku. Ujedno će biti izkorie-

njena i malarija. Odredjena su blizu dva mijljuna za trošak.

† Dinko Domić. U noći izmedju 14. i 15. t. mj. umro je u Splitu ovaj pučki učitelj u dobi od 45 godina nakon dugih i težkih boli, koje je strpljivo podnosio, gledajući kako dnevno gine njegov život. Dobar, prijateljski, tačan i savjestan u vršenju svojih dužnosti, uzor otac obitelji, svakom je bio mio i drag, osobito kolegama, s kojima se je najvoliv nalaziti. Bio je za više godina maritim blagajnikom „Saveza dalm. učitelja“. Laka mu bila hrvatska zemlja, a obitelji tužnoj naše iskreno saučesće.

Središnji odbor „Saveza dalm. učitelja“ u Splitu držat će svoj sastanak u nedjelju dne 20. t. mj. također u Splitu, u upravi pučke muške škole na Lućcu s ovim dnevnim redom: 1. Izvještaj predsjednika; 2. Što raditi u oći sabora; 3. Stanje blagajne; 4. Eventualija.

Umjetnik Marko Vušković bere neprestano nove lovrike kao stalni član udruženja kraljevskog „Narodnog kazališta“ u Pragu. U petak je sjajno uspio u „Kraljici od Sabe“, a u nedjelju u „Carmen“. U Pragu osvojio je simpatije svih prijatelja opere. Ponovna naša čestitanja vrlome nam domodorud!

Morski pas u luci. Javljaju nam iz K. Sućurca: Na 13. o. mj. smo imali riedkog gosta u našoj plitkoj luci. Oko 10 sati jutro prispio je morski pas 4—5 m duljine — sa dva mlada i sa dvojicom svojih vjernih pratilaca, sa dva fanfana. Fanfani su nalični skuši, nu teže 2—3 klg. a prate morskog psa i dojavljaju mu na svoj način, ima li gdje što bi bilo vriedno da založi. Pas je nasrtao samome kraju, paće bio se i nasukao, te se iz tog položaja sretno izvukao, ostaviv na žalu prilično duboku jamu. Tu pasju manovru gledalo je do 200 čeljadi i djeca su se zabavljala ciljajući sad u njegov rep, sad u otvorene žvale, koje bi njega izvan mora pokazati, sa kamenjem. Ima ih te se hvale da su ga do dvadeset puta pogodili. Ta komedija trajala je po prilici do 6 sata. Pas je progutao nekoliko bielih kamenčića i jedan bieli rubac. Bilo ih je te su u svome nerazumnom zanosu hrleli u plitko more skoćiti, pak da će ga za rep uhvatiti, nu razumniji su ih od toga odvratili. Ipak, kad su se naši vriedni brodari podigli na svojim ladjama, da ga ostima pozdrave, sjeti se morskoga neman koja je ludu šalu pokušala, te se na veliko zoračanje gledalaca — kao da ništa nije bilo odaleći. — Ne znam, da li se je što slično u našim krajevima dogodilo, pak vam za to javljam ovu zanimivu viest.

Iz hrvatskih zemalja.

Saborski izbori dne 7. siečnja? Po Zagrebu kola viest, da će „Narodne Novine“ ovih dana donieti kraljevski reskript, kojim se hrvatski sabor razupusti. Saborski izbori da će se obaviti dne 7. siečnja 1909. — Kolikogod bila nevjerovatna ova viest, mi ipak upućujemo javnost u Banovini, da za svaki slučaj bude spremna. Osobito preporučamo, da se pazi na izborne listine, jer nije izključeno, da se vlada pri sastavljanju izbornih listina nastojati upotrebiti Khuenovu metodu.

Sveučilište u Sarajevu? Kako neki njemački listovi javljaju, radi barun Burian žimo na tom, da se u Sarajevu digne sveučilište. Izpiti na tom sveučilištu položeni vriedili bi i za Austriju.

Državno redarstvo u Karlovcu. Službeni list saobćio je, da je vlada obnašla ustrojiti u Karlovcu od 1. siečnja 1909. redarstveno povjereništvo, a upravu povjereništva predstojniku Mirku Pažameti.

S. I. Turgenjev:

Tap, tap, tap!...

Prevo S. Z. (7).

— Vaš stric! Ma što ga ulazi vaš stric? Vidite ga tekars jednaput na godinu, kad idete u vaše obavezne posjete, Računate li na njegovo nasljedstvo? Ali ako ima tucet djece?

Govorio sam vatreno, Teglev se pogne, a lice mu se zalije rumenilom... nekim manjvanim... nejednakim rumenilom.

— Ne vodite mi govora, molim vas, rekuć mi glasno, U ostalom, ne ću se opravdavati. Ja sam kriv, njezinoj smrti, i sad će trebati da platim moj dug.

Prigne glavu i ušuti.

Ne nadjoh ništa više da rečem.

X.

Ostadosmo tako jedan četvrt sata: Teglev je obraćao oči na suprotnu stranu mojima, i zapazio sam da mu se kosa na čelu kovćčila na posebit način.

— Vi me možda odsudjujete, Riedel, progovori odjedared Teglev, kao da bi bio pogodio moju misao. I ja... to mi je teško... Ali što da činim?

Podbradak podupre dlanom ruke, i stade griskati široke i plosnate noćte kratkih i crvenih prstiju, čvrste kao komadiće željeza.

— Čini mi se, llija Stjepanoviću, da se trebate prije osvjedočiti o istinitosti vašeg predosjećanja... Možebit da vaša vjerenica stoji dobro...

Moram li mu kazati zbiljni uzrok štopota? pomislih u isti mah. Ne; kasnije.

— Nije mi nikad pisala odkad sam god bio kod logora, opazi mi Teglev.

— To ne znači ništa.

Teglev zakrene rukom nježno.

— Ne; ne živi više onaj život. Pozvala me je.

Teglev se naglo okrenu prama prozoru. Nasmieših se nehotice.

— Oprostite llija; ovaj puta su vas smutili živci. Vidite li, da je zora; za deset časaka dignut će se sunce. Minula su četiri sata i više, a prikaze sve pojavljuju se po danu.

Teglev me mračno pogleda, i pomrmljuć kroz zube „zbogom“ poleže na truhli i okrene mi ledja.

I ja se legnem i sjećam se, da prije nego ću zaspati, pomislih: svi Teglevjevi susretaji

ima da znaće ovo: Namjeravam ubiti se! Koli je nastran i koli se gradi! On je bio, koji je odbio ženitbu, a sad se hoće da ubije. Nema zdravog smisla!

Premišljajući tako, zasпах tvrdio; kad otvorih oči, sunce bijaše već visoko na nebu, a Tegleva nije bilo više u kolibi. Njegov pazićuća reče mi da je odputovao u grad.

Provedoh dan sumoran i dosadan.

Teglev se ne vrati ni na objed, ni na večeru. Pod večer pade magla gušća, nego li jučer, i zakrije sve selo.

Legoh zarana. Neki žamor pod prozorom probudi me.

Bio mi red skoćiti se.

Žamor se ponovi, tako zbiljan, tako čist, da nije bilo moguće podvojiti u njegovu istinitost.

Ustadoh, otvorih prozor i vidjeh Tegleva. Ogrnut u ogrtać sa turenom kapom nad očima, stajao je na noge nepomično.

— llija! zavikah, jeste li vi? Nismo vas više čekali; unidjite. Jesu li možda zatvorena vrata?

Teglev strese glavom niečno.

— Ne ću umići rekne muklo. Hio sam

vas samo moliti da sutra predate ovaj list zapovjedniku baterije.

— Pruži mi jedan širok obvoj zepaćen na pet mjesta.

Otezah. Konačno ipak uzeh mašinalno list. Teglev se odmah razdaleći od mene.

— Počekajte, viknuh mu. Kud ćete? Kakvi je ovo list?

— Obećavate li da ćete izručiti taj list?

— Uputa Teglev udaljujuć se koji korak od mene.

— Magla zanašaje njegovu priliku.

— Obećavate li mi?

— Jest, ali prije...

Teglev se udaljavaše svjed više, te ga nestane u dugoj mutnoj mriji.

— Zbogom, javi se njegov glas, zbogom, Riedel, i usćuvajte mi prijatan spomen.

— I mrija izbezne.

Bilo je odviše.

Bačih na pleća ogrtać i izidjoh.

(Nastavit će se).

PODRUŽNICA HRVATSKE VJERESIJSKE BANKE - ŠIBENIK.

BANKOVNI ODJEL

prima uložke na knjižice u konto korentu u ček prometu; eskomptuje mjenice, financira trgovačke poslove, obavlja inkaso, pohranjuje i upravlja vrijednima. Devize se preuzimaju najkulantnije. Izplate na svim mjestima tu i inozemstva obavljaju se brzo i uz povoljne uvjete.

Dionička glavica K. 1.000.000

Pričuvna zaklada 100.000
Centralna Dubrovnik - - - -
- - Podružnica u Splitu i Zadru.
Priskrbuje zajmove uz amortizaciju kotarima, općinama, i javnim korporacijama.

MJENJAČNICA

kupuje i prodaje državne papire, razieretnice, založnice, srećke, valute, kupone. Prodaja srećaka na obročno odplaćivanje. Osiguranje proti gubitku kod zdiebanja. Revizija srećaka i vrijednostnih papira besplatno. Unovčenje kupona bez odbitka.

ZALAGAONICA

daje zajmove na ručne zaloge, zlatne i srebrne predmete, drago kamenje itd. uz najkulantnije uvjete.

CROATIA

OSIGURAVAJUĆA ZADRUGA U ZAGREBU.

UTEMELJENA GODINE 1884.

CENTRALA: Zagreb, Zrinjski trg, Berislavićeva ulica br. 2.

PODRUŽNICE I GLAVNA ZASTUPSTVA: Osijek, Sarajevo, Spljet i Trst.

Ova zadruga stoji pod okriljem i nadzorom občine slobodnog i kr. glavnoga grada Zagreba, te prima uz povoljne uvjete sledeće vrsti osiguranja:

I. Na ljudski život:

- a) osiguranja glavica za slučaj doživljaja i smrti;
- b) osiguranje miraza;
- c) osiguranja životnih renta.

2. Osiguranja mirovina, nemoćnina, udovnina i odgojnina sa i bez liečničke pregledbe.

3. Pučka osiguranja na male glavice bez liečničke pregledbe.

II. Protiv štete od požara:

1. Osiguranja zadruga (kuća, gospodarskih zgrada, tvornica).
2. Osiguranja pokretnina (pokućstva, dućanske robe, gospodarskih strojeva, blaga i t. d.).
3. Osiguranja poljskih plodina (žita, siena i t. d.).

III. Osiguranja staklenih ploča protiv razlupanja.

Zadruga imovina u svim odeljima iznosi: . . . . . K 1.410.816.28
Od toga jamčevne zaklade: . . . . . K 1.000.000.00
Godišnji prihod premije s pristojbama preko: . . . . . K 820.000.00
Izplaćene odštete: . . . . . K 2.619.582.36

Za Dalmaciju pobliže obaviesti daje: Glavno Povjereništvo i Nadzoruštvo „Croatiae“ u Spljetu. Poslovnica u Spljetu, ulica Do Sud br. 356.

PUTNICI PRIMAJU SE UZ POVOLJNE UVJETE.

Jedini je domaći osiguravajući zavod!

Jedini je domaći osiguravajući zavod!

Banca Commerciale Triestina

prima:

Uložke u krunam uz uložničke Listove:

sa odkazom od 5 dana uz 2 $\frac{1}{4}$ %
" " " 15 " " 3%
" " " 30 " " 4 $\frac{1}{4}$ %

Uložke u zlatnim Napoleonima ili u engl. funtim.

(šterlinam) uz uložničke Listove:

sa odkazom od 15 dana uz 2%
" " " 30 " " 2 $\frac{1}{2}$ %
" " " 3 mjes. " 3%

NB. Za uložne listove sada u toku, nov kamatnik ulazi u kriptost 15.og Novembra i 10.og Decembra o. g.; izdaje blagajničke doznačnice na donosioca sa škadencom od 1 mjeseca uz kamatjak od 1 $\frac{1}{2}$ %.

Banko-Žiro i Tekući račun. Valuta od dana uložnja, uz kamatjak koji će se ustanoviti; obavlja inkasso mjestnih računa, mjenica glasećih na Trst, Beč, Budimpeštu, Prag i druge glavne gradove Monarhije, te plaća domicile svojih korentista bez ikakvog troška.

Izdaje uložne knjižice na štednju uz dobit od 3 $\frac{1}{2}$ %.

Otvora tekuće račune u raznim vrednotama. Inkassi: Obavlja uterivanje mjenica na sva mjesta Inostranstva, odrezaka i izriebanih vrednostnih papira uz umjerene uvjete.

Izdaje svojim korentistima doznačnice na Beč, Aussig, Bieditz, Brno, Budimpeštu, Carlsbad, Cervignano, Cormons, Cernovica, Eger, Rieku, Friedek, Gablonz, Goricu, Graz, Innsbruck, Klagenfurt, Lavov, Linz, Olomuc, Pilsen, Polu, Prag, Prossnitz, Dubrovnik, Solnograd (Salzburg), palit, Peplitz, Troppau, Warnsdorf, Bučko-Novomjesto i druge gradove Monarhije bez ikakvog troška, a na Inozemstvo po najboljem dnevnom tečaju.

Izdaje Kreditne listove na sva mjesta Monarhije i Inozemstva.

Bavi se kupnjom uz tovarne dokumente u Novi Jork, London, Pariz, Hamburg, itd. itd. uz umjereni kamatjak.

Daje predujme na vrijednostne papire, robu, warrants i tovarne dokumente uz uvjete, koje će se ustanoviti.

Daje jamčevinu za carine skladišta Kontirinja (Contirungs-Lager).

Prouzimlje u pohranu i upravljanje:

U sobi sigurnosti, koja pruža najveću garanciju proti kojoj mu drago pogibelji provala i vatre i kojoj je posvećen osobiti nadzor sa strane bankovnih organa, primaju se u pohranu vrednostni papiri, zlato, srebro i dragocjenosti, uz povoljne uvjete, te se na zahtjev preuzima i upravljanje istih.

Osiguraje vrednote proti gubitim zdiebanja

Banca Commerciale Triestina.

POZIV NA SUBSKRIBCIJU.

Da se proširi i poveća poslovanje „Hrvatske knjižarnice“ u Zadru, odlučio je sadnji vlastnik i koncesionar iste Hubert knez Borelli Vranski u društvu sa podpisanim sastaviti dioničarsko društvo pod tvrdkom

Hrvatska knjižarnica d. d. u Zadru.

Osim knjižarskog obrta proširit će društvo svoje poslovanje i na sve srodne grane, te će prama potrebi urediti knjigovežnicu, tiskaru itd. Dionička glavica ustanovljena je na 150.000 kruna razdijeljenih u 1500 dionica po 100 kruna. Od ovoga iznosa upisali su podpisani jednu trećinu, dok se ostale dvie trećine daju ovime na javnu subskribciju.

Upisani iznos imade se uplatiti u tri obroka i to 30%, t. j. 30 kruna po dionici odmah kod upisa, drugih 30% do 15. veljače, a ostatak od 40 kruna po dionici najkasnije do 31. ožujka 1909. Onomu, koji do toga roka ne bi uplatio cijeli upisani iznos, propada uplaćeni novac u korist pričuvne zaklade.

Podpisani pozivlju s toga sve hrvatske rodoljubne i poslovne krugove, da upisivanjem dionica omoguće proširenje i procvat ove za Zadr, koji nam je na žalost još otudjen, toli važne i potrebne ustanove. „Hrvatska knjižarnica“ davati će i nadalje dio čistoga dobitka „Hrvatskom dobrotvornom društvu“ za podupiranje djaka hrvatskih škola u Zadru.

U tu svrhu dala je „Hrvatska knjižarnica“ 13.000 kruna.

Potanje ustanove mogu se saznati kod „Hrvatske knjižarnice“ u Zadru, kojoj se šalju i prijave dioničara, kao i prvi obrok upisanog iznosa. ZADAR, dne 10. prosinca 1908.

Hubert knez Borelli-Vranski
predsjednik Zem. polj. vieća i načelnik biogradski

Manfred knez Borelli-Vranski
veleposjednik i član austr. gospodske kuće.

Dr. Pero Klaić
odvjetnik.

Šime Modrić
trgovac.

Viktor Scarpa
upravitelj podružnice „Hrv. vjer. banke“ u Zadru.

Rikard Katalinić-Jeretov
hrvatski književnik.

Dr. Ivo Marčelić
liečnik.

Petar Pilić
trgovac.

Alfons Hribar
tajnik Zemaljskog poljodjeljskog vieća.

Ante Cernošija
trgovac.

Gjuro I. Marušić
mesar.